

ปัญหาทางกฎหมายบางประการ ในสัญญาประกันภัย

รศ.(พิเศษ)ประทีป ทับอรรถานนท์

หัวข้อ

- คดีบริ โภคกับสัญญาประกันภัย
- อายุความในคดีผู้บริ โภค และในสัญญาประกันภัย
- การฎีกาในคดีผู้บริ โภค
- สัญญาประนีประนอมยอมความในสัญญาประกันภัย
- มูลค่าความเสียหายที่แท้จริง
- ปัญหาทางกฎหมายในการรับช่วงสิทธิในสัญญาประกันภัย
- อายุความ 1 ปี ตามมาตรา 882และมาตรา 887
- การลักทรัพย์โดยกลอุบาย

คดีบริโภคกับสัญญาประกันภัย

- **ผู้บริโภค** หมายถึง ผู้บริโภคตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภคและผู้เสียหายตามกฎหมายเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย
- **ผู้ประกอบการธุรกิจ** คือ ผู้ประกอบการธุรกิจตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภค และให้หมายความรวมถึงผู้ประกอบการตามกฎหมายเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย

- คดีผู้บริโภค หมายถึง

(1) คดีแพ่งระหว่างผู้บริโภคหรือผู้มีอำนาจฟ้องคดีแทนผู้บริโภคตามมาตรา 19 หรือตามกฎหมายอื่น กับผู้ประกอบการกิจซึ่งพิพาทกันเกี่ยวกับสิทธิหรือหน้าที่ตามกฎหมายอันเนื่องมาจากการบริโภคสินค้าหรือบริการ

(2) คดีแพ่งตามกฎหมายเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นจากสินค้าที่ไม่ปลอดภัย

(3) คดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับคดีตาม (1) หรือ (2)

(4) คดีแพ่งที่มีกฎหมายบัญญัติให้ใช้วิธีพิจารณาตามพระราชบัญญัตินี้

- **คดีพิพาทระหว่างผู้รับประกันภัยกับผู้เอาประกันภัยเป็นคดีผู้บริโภคตาม**
มาตรา 3 (1)
- **กรณีที่ผู้เอาประกันภัยถูกทำละเมิด เมื่อผู้รับประกันภัยได้ชดเชยค่า**
สินไหมทดแทนตามสัญญาประกันภัยแล้ว การฟ้องไล่เบี้ยเอาจาก
บุคคลภายนอกที่เป็นผู้ทำละเมิด ข้อพิพาทระหว่างผู้รับประกันภัยกับ
ผู้ทำละเมิด **ไม่เป็นคดีผู้บริโภคตาม** มาตรา 3(1) **และไม่ใช่คดีเกี่ยวพันตาม**
มาตรา 3(3)

- **กรณีผู้เอาประกันภัยไปทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก ผู้ถูกทำละเมิดได้ฟ้องผู้รับประกันภัยคำจูงใจให้คดีใช้ค่าสินไหมทดแทน** คดีดังกล่าวมิใช่คดีผู้บริ โภค ด้วยเหตุว่าความสัมพันธ์ระหว่างผู้เสียหายกับผู้รับประกันภัยไม่อยู่ในฐานะผู้บริ โภคและผู้ประกอบธุรกิจ(ผู้เสียหายไม่ได้รับบริการใดๆจากผู้รับประกันภัย คดีดังกล่าวไม่เป็นคดีผู้บริ โภคตามมาตรา 3(1) และไม่ใช่มิใช่คดีเกี่ยวพันตามมาตรา 3(3)

- **กรณีผู้รับประกันภัยตามสัญญาประกันภัยฟองเรียกค่าสินไหมทดแทนจากผู้รับประกันภัย ถือเป็นคนดีผู้บริ โภคตามมาตรา 3(3)**
- หากข้อพิพาทนั้นเกิดจากการที่ผู้รับประกันภัยปฏิเสธด้วยเหตุว่าผู้นั้นไม่เป็นผู้รับประกันภัย คดีพิพาทนี้ไม่เป็นคดีผู้บริ โภคตามมาตรา 3(3) ด้วยเหตุไม่เป็นคดีเกี่ยวพันตามมาตรา 3(1)

อายุความในคดีผู้บริ โภค และในสัญญาประกันภัย

- กรณีที่ใช้**อายุความตามมาตรา 13** ต้องเป็นกรณีที่มีความเสียหายที่เกิดแก่ชีวิต ร่างกาย สุขภาพ อนามัย โดยผลของสารที่สะสมอยู่ในร่างกายของ**ผู้บริ โภค**หรือเป็นกรณีที่ใช้เวลาในการแสดงอาการ ผู้บริ โภคหรือผู้มีอำนาจฟ้องคดีแทนผู้บริ โภคต้องใช้สิทธิเรียกร้องภายใน 3 ปี นับแต่วันที่รู้ถึงความเสียหายและรู้ตัว ผู้ประกอบธุรกิจที่ต้องรับผิดชอบ แต่ไม่เกิน 10 ปี นับแต่วันที่รู้ถึงความเสียหาย

กรณีนี้เป็นเรื่องเฉพาะของการใช้สินค้าหรือการรับบริการที่อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย สุขภาพ อนามัย(ไม่เกี่ยวกับทรัพย์สิน) ของผู้รับบริการ(หรือผู้บริ โภค) อันเนื่องมาจากสารเคมีที่เป็นส่วนผสมในสินค้า หรือส่วนประกอบในการให้บริการ

- มาตรา 882 วรรคหนึ่ง “ในการเรียกให้ใช้ค่าสินไหมทดแทน ท่านห้ามมิให้ฟ้องคดีเมื่อพ้นกำหนดสองปีนับแต่วันวินาศภัย”

กรณีที่ผู้เอาประกันภัยฟ้องผู้รับประกันภัย ต้องใช้อายุความ 2 ปี ตามมาตรา 882

กรณีผู้ถูกละเมิดฟ้องผู้รับประกันภัย ต้องใช้อายุความ 2 ปี ตามมาตรา 882

กรณีที่ผู้รับประกันภัยที่รับช่วงสิทธิจากผู้เอาประกันภัย ฟ้องร้องบุคคลภายนอกที่ถูกละเมิด ต้องใช้อายุความ 1 ปี ตามมาตรา 448 วรรคหนึ่ง

- การประกันภัยตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ.2535 การที่ผู้รับประกันภัยที่ได้จ่ายค่าสินไหมทดแทนเป็นค่าเสียหายเบื้องต้นตามกรมธรรม์โดยไม่ต้องรอการพิสูจน์ความรับผิดชอบตามมาตรา 20 และตามกฎหมายกระทรวงฉบับที่ 6 (พ.ศ.2535) ต่อมาผู้รับประกันภัยนั้นได้ฟ้องไล่เบี้ยเอาแก่ผู้ขับขี่รถที่ก่อให้เกิดความเสียหาย เพราะประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงตามมาตรา 31 ไม่ว่าจะบุคคลนั้นจะเป็นบุคคลภายนอกหรือเจ้าของรถ หรือผู้ขับขี่รถที่เอาประกันภัยก็ตาม

กรณีเช่นนี้ ผู้รับประกันใช้สิทธิอันเกิดแต่ผลแห่งกฎหมาย โดยเฉพาะ ดังนั้น อายุความในกรณีนี้จึงต้องบังคับตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 882 คือ มีอายุความ 2 ปี

การฎีกาในคดีผู้บริโภค

- การฎีกาคำพิพากษาหรือคำสั่งศาลอุทธรณ์แผนกคดีผู้บริโภค ให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาบังคับโดยอนุโลม
- คู่ความที่ประสงค์จะขออนุญาตฎีกาต้องยื่นคำร้องและคำฟ้องฎีกาต่อศาลชั้นต้นภายในหนึ่งเดือนนับแต่วันที่ได้อ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์
- ประเด็นที่ขออนุญาตฎีกานี้เป็นทั้งปัญหาข้อกฎหมายและข้อเท็จจริง

ประเด็นปัญหาสำคัญที่ศาลฎีกาอนุญาตให้ฎีกาได้ เมื่อ

- 4.1 ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับประ โยชน์สาธารณะ หรือความสงบเรียบร้อยของประชาชน
- 4.2 เมื่อคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์ได้วินิจฉัยข้อกฎหมายที่สำคัญขัดกันหรือขัดกับแนวบรรทัดฐานของคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลฎีกา
- 4.3 คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์ได้วินิจฉัยข้อกฎหมายที่สำคัญซึ่งยังไม่มีแนวคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลฎีกามาก่อน

4.4 เมื่อคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์ขัดกับคำพิพากษาหรือคำสั่งอันถึงที่สุดของศาลอื่น

4.5 เพื่อเป็นการพัฒนาการตีความกฎหมาย

4.6 ปัญหาสำคัญอื่นตามข้อกำหนดของประธานศาลฎีกา ซึ่งหมายถึงถึง

- คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์มีความเห็นแย้งในสาระสำคัญ
- คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์ได้วินิจฉัยข้อกฎหมายสำคัญที่ไม่สอดคล้องกับความตกลงระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันกับประเทศไทย

- จำเลยฎีกา(คู่ความที่ไม่ได้ฎีกา)ยื่นคำแก้ฎีกาภายใน 15 วัน นับแต่วันฟังคำสั่ง และภายใน 7 นับแต่จำเลยฎีกาได้แก้ฎีกาแล้ว หรือนับแต่ระยะเวลาที่กำหนดสำหรับการแก้ฎีกาสิ้นสุดลง ให้ศาลชั้นต้นรีบส่งคำแก้ฎีกาไปยังศาลฎีกา หรือศาลชั้นต้นต้องแจ้งว่าไม่มีการแก้ฎีกานั้น
- กรณีที่ศาลฎีกาที่ไม่อนุญาตให้ฎีกา จะทำให้คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลอุทธรณ์ถึงที่สุดนับแต่วันอ่านวันอ่านคำพิพากษาหรือคำสั่ง(ของศาลอุทธรณ์)นั้น

สัญญาประนีประนอมยอมความในสัญญาประกันภัย

- การทำสัญญาประนีประนอมยอมความตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 850 มีผลทำให้ข้อพิพาทเดิมที่อยู่ก่อนการทำสัญญาประนีประนอมยอมความระงับไปสิ้น และตามมาตรา 852 กำหนดให้ผลแห่งสัญญาประนีประนอมยอมความทำให้การเรียกร้องที่แต่ละฝ่ายที่ได้สละไปนั้น **ได้ระงับสิ้น** และทำให้แต่ละฝ่าย **ได้สิทธิตามที่สัญญาประนีประนอมยอมความกำหนดไว้**

- ผู้รับประกันภัยยินยอมให้ผู้เอาประกันภัยที่เป็นผู้ทำละเมิด ทำสัญญา ประนีประนอมยอมความกับผู้เสียหาย แม้ความรับผิดชอบของผู้เอาประกันภัยจะเปลี่ยนไปจากมูลละเมิดเป็นมูลหนี้ตามสัญญา ประนีประนอมยอมความก็ตาม แต่**ความรับผิดชอบของผู้รับประกันภัยที่มีต่อผู้เอาประกันภัยยังคงอยู่**
- กรณีที่ผู้เอาประกันภัยทำสัญญาประนีประนอมยอมความกับผู้ทำละเมิด แล้ว แต่ผู้ทำละเมิด **ไม่ชำระเงินให้ตามสัญญาประนีประนอมยอมความ** ความผูกพันตามสัญญาประกันภัยที่ผู้รับประกันภัยจะต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้เอาประกันภัยยังไม่ระงับไป แต่ต้องไม่เกินกว่าจำนวนเงินที่ปรากฏในสัญญาประนีประนอมยอมความนั้น

- กรณีที่ผู้เอาประกันภัยในฐานะผู้ทำละเมิดทำสัญญาประนีประนอมยอมความกับผู้เสียหาย ก็ทำให้ความรับผิดของผู้เอาประกันภัยที่มีต่อบุคคลผู้เสียหายเปลี่ยนแปลงไปจากมูลหนี้ละเมิดเป็นมูลหนี้ตามสัญญาประนีประนอมยอมความ **ก็มิได้ทำให้ความรับผิดของผู้รับประกันภัยที่มีต่อผู้เอาประกันภัยต้องเปลี่ยนแปลงไปหรือระงับสิ้นไปด้วยผู้รับประกันภัยยังต้องรับผิดต่อผู้เอาประกันภัย**

- กรณีที่ผู้เอาประกันภัยทำสัญญาประนีประนอมยอมความในศาลจนมีคำพิพากษาตามยอมแล้ว แต่ผู้เอาประกันภัยมิได้ชำระเงินตามสัญญาประนีประนอมยอมความจนถูกบังคับคดี ผู้เอาประกันภัยยังมีสิทธิเรียกร้องตามกรมธรรม์ประกันภัยต่อผู้รับประกันภัยได้
- ถึงแม้จะมีสัญญาประนีประนอมยอมความระหว่างผู้ทำละเมิดกับผู้เอาประกันภัยก็ตาม เมื่อผู้ทำละเมิดไม่ชำระเงินตามสัญญาประนีประนอมยอมความ ก็หาได้มีผลทำให้สัญญาประกันภัยระหว่างผู้เอาประกันภัยกับผู้เอาประกันภัยสิ้นสุดไปด้วย เมื่อผู้รับประกันภัยได้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้เอาประกันภัยไปแล้ว ผู้รับประกันภัยย่อมอยู่ในฐานะเป็นผู้รับช่วงสิทธิของผู้เอาประกันภัย ฟ้องไล่เบี้ยผู้ทำละเมิดได้

- กรณีที่มีการทำสัญญาประนีประนอมยอมความของผู้ทำละเมิดกับผู้เอาประกัน**หลังจาก**ผู้รับประกันภัยได้ใช้ค่าสินไหมทดแทนตามกรมธรรม์แล้ว ผู้รับประกันยังมีสิทธิรับช่วงสิทธิของผู้เอาประกันภัยฟ้องเรียกร้องจากผู้ทำละเมิดได้
- หากมีการทำสัญญาประนีประนอมยอมความระหว่างผู้เอาประกันภัยกับผู้ทำละเมิดแล้ว และ**ต่อมามีการปฏิบัติตามสัญญาประนีประนอมยอมความครบถ้วนแล้ว** แม้ผู้รับประกันภัยเข้ามาใช้ค่าสินไหมทดแทนตามสัญญาประกันภัย และจะเข้ารับช่วงสิทธิเพื่อที่จะฟ้องไล่เบี้ยเอาจากผู้ทำละเมิด ศาลฎีกามีคำพิพากษาว่ากรณีเช่นนี้ ผู้รับประกันภัยไม่อาจเข้ารับช่วงสิทธิได้ ด้วยเหตุว่าผู้ทำละเมิดได้ชำระหนี้ตามสัญญาประนีประนอมยอมความครบถ้วนแล้วย่อมหลุดพ้นไปเพราะการที่ได้ใช้ให้เช่นนั้นแล้ว

มูลค่าความเสียหายที่แท้จริง

- มาตรา 874 บัญญัติว่า “ถ้าคู่สัญญาได้กำหนดราคาแห่งมูลประกันภัยไว้ ผู้รับประกันภัยชอบที่จะได้ลดจำนวนค่าสินไหมทดแทนก็แต่เมื่อพิสูจน์ได้ว่าราคาแห่งมูลประกันภัยตามที่ได้ตกลงกันไว้ นั้นเป็นจำนวนสูงเกินไปหนัก และคืนจำนวนเบี้ยประกันภัยให้ตามส่วนกับทั้งดอกเบี้ยด้วย”

- กรณีที่รับประกันภัยรถยนต์กรณีสูญหายที่**กำหนดมูลประกันในจำนวนที่แน่นอนไว้แล้ว** เมื่อเกิดวินาศภัยในกรณีที่รถยนต์สูญหายแล้ว ผู้รับประกันภัยต้องชำระเงินค่าสินไหมทดแทนเต็มจำนวนมูลประกัน
- กรณีที่มีการรับประกันในการรับขนสินค้า ใน**ราคาแห่งมูลประกันภัย** หรือส่วนได้เสียสำหรับการประกันภัยในการรับขนตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 884 วรรคหนึ่ง ไม่ใช่หมายถึงเฉพาะราคาค่าสินค้าเท่านั้น แต่อาจ**รวมถึงค่าระวางขนส่งและค่าใช้จ่ายอื่นๆ** ด้วย

- กรณีที่ผู้รับประกันภัยรับประกันภัยในอุบัติเหตุในส่วนชีวิต เมื่อผู้เอาประกันภัยเสียชีวิตด้วยเหตุอุบัติเหตุแล้ว การประกันอุบัติเหตุในส่วนชีวิตนี้มีลักษณะเป็นการประกันชีวิต เพราะถือเอาความมรณะของบุคคลเป็นเงื่อนไขแห่งการใช้เงินจำนวนหนึ่งตามความหมายในมาตรา 889 นั้นเอง ดังนั้นทุนประกันภัยในส่วนอุบัติเหตุนี้จึงเป็นมูลประกันภัยที่เป็นจำนวนที่แน่นอน

ปัญหาทางกฎหมายในการรับช่วงสิทธิในสัญญาประกันภัย

- การใช้มาตรา 880 ในการรับช่วงสิทธิจึงถูกจำกัดอยู่ในการประกันวินาศภัย วิธีเฉพาะการประกันภัยในการรับขน ประกันภัยคำจนเท่านั้น ส่วนการประกันชีวิตซึ่งอยู่ในหมวด 3 จะไม่นำบทบัญญัติ ในหมวด 2 มาบังคับใช้ ดังนั้น การรับช่วงสิทธิตามมาตรา 880 วรรคหนึ่ง จึงไม่อาจนำมาใช้แก่การประกันชีวิตได้
- ส่วนการประกันสุขภาพ ถือเป็นส่วนหนึ่งของการประกันชีวิต ดังนั้น ผู้รับประกันภัยจึงไม่อาจรับช่วงสิทธิตามมาตรา 880 วรรคหนึ่งได้

- ส่วนการประกันอุบัติเหตุส่วนบุคคล ที่สัญญาดังกล่าวเป็นการเสี่ยงภัยถึงชีวิต ถือเป็นสัญญาประกันชีวิตอย่างหนึ่ง เพราะอาศัยความมรณะของบุคคลเป็นเงื่อนไขแห่งการใช้เงินตามมาตรา 889 มิใช่เป็นการประกันวินาศภัยแต่เพียงอย่างเดียว ซึ่งบทบัญญัติในส่วนการประกันชีวิตมิได้เปิดโอกาสให้ผู้รับประกันภัยรับช่วงสิทธิได้อย่างการประกันวินาศภัย แม้ผู้รับประกันภัยจะชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ทายาทไปแล้ว ผู้รับประกันภัยก็ไม่มีอำนาจในการรับช่วงสิทธิเพื่อฟ้องร้องจากผู้ทำละเมิดได้

อายุความ 1 ปี ตามมาตรา 882 และมาตรา 887

- **มาตรา 882 วรรคหนึ่ง** บัญญัติว่า “ ในการเรียกให้ใช้สินไหมทดแทน ท่านห้ามมิให้ฟ้องคดีเพื่อพ้นกำหนดสองปีนับแต่วันวินาศภัย” วรรคสอง “ในการเรียกให้ใช้หรือให้คืนเบี้ยประกันภัย ท่านห้ามมิให้ฟ้องคดีเพื่อพ้นเวลาสองปีนับแต่วันซึ่งสิทธิจะเรียกให้ใช้หรือคืนเบี้ยประกันภัยถึงกำหนด”
- มาตรา 887 เป็นเรื่องความหมายของ”ประกันภัยค้ำจุน” และวรรคสองระบุว่า “ผู้ต้องเสียหายชอบที่จะได้รับค่าสินไหมทดแทนจากผู้รับประกัน แต่ต้องไม่เกินกว่าจำนวนเงินที่ผู้รับประกันต้องรับผิดชอบตามกรมธรรม์ (แต่หากผู้ที่ต้องเสียหายฟ้องผู้รับประกันภัย ต้องเรียกผู้เอาประกันเข้ามาในคดีด้วย)” ส่วนวรรคสามระบุว่า “แม้ผู้รับประกันภัยได้ใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้เอาประกันภัยแล้ว ก็ไม่หลุดพ้นจากความรับผิดชอบต่อผู้ที่ต้องเสียหาย เว้นแต่พิสูจน์ได้ว่าสินไหมทดแทนจำนวนนั้น ผู้เอาประกันภัยได้ใช้แก่ผู้ที่ต้องเสียหายแล้ว”

- เรื่องอายุความนั้น ตามมาตรา 882 เป็นเรื่องระหว่างผู้เอาประกันภัยและผู้รับประกันภัยที่ใช้สิทธิเรียกร้องกันเอง หรือกรณีที่ผู้รับประกันภัยฟ้องไล่เบี้ยกันเอง

แต่หากผู้รับประกันภัยได้รับช่วงสิทธิจากผู้เอาประกันภัยฟ้องผู้ทำละเมิดแล้ว การรับช่วงสิทธิตามมาตรา 880 ย่อมหมายถึงการรับช่วงสิทธิละเมิดด้วย จึงต้องใช้อายุความ 1 ปี นับแต่รู้ตัวผู้ทำผิดและรู้เรื่องละเมิดนั้น หรือต้องใช้อายุความในมูลหนี้ที่ผู้เอาประกันภัยมีสิทธิในมูลหนี้นั้น ตามมาตรา 226 วรรคหนึ่ง

- โจทก์ในฐานะผู้รับประกันภัยที่เข้ารับช่วงสิทธิ ย่อมมีสิทธิเช่นเดียวกับผู้เอาประกันภัย คือ ต้องฟ้องภายใน 1 ปี นับแต่วันที่ผู้เอาประกันภัยหรือตัวแทนของผู้เอาประกันภัยได้รู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวผู้ที่พึงต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนดังกล่าวเช่นกัน หากใช้นับอายุความตั้งแต่วันที่โจทก์รู้ตัวผู้ที่จะถึงใช้ค่าสินไหมทดแทนไม่

- กรณีที่เป็นคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญา เมื่อศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดว่า จำเลยเป็นผู้ประมาท กระทำละเมิดต่อผู้เอาประกันภัย ผู้รับประกันภัย ชอบที่จะใช้สิทธิทั้งหลายบรรดาที่ผู้เอาประกันภัยมีอยู่ในมูลหนี้ต่อจำเลย ศาลพิพากษาลงโทษจำเลยก่อนที่ผู้เอาประกันภัยได้ยื่นฟ้องคดีแพ่ง สิทธิของผู้เอาประกันภัยที่จะฟ้องคดีแพ่งย่อมมีกำหนดอายุความ 10 ปี เมื่อผู้รับประกันภัยเป็นผู้รับช่วงสิทธิของผู้เอาประกันภัยที่มีอยู่ดังกล่าว สิทธิของผู้รับประกันภัยจึงย่อมมีอายุความ 10 ปี เช่นเดียวกัน

- กรณีที่ผู้รับประกันภัยฟ้องไล่เบี้ยเรียกค่าเสียหายเอาจากผู้รับประกันภัยด้วยกันใช้อายุความ 2 ปี
- กรณีที่โจทก์ได้ชดใช้ค่าสินไหมให้แก่ลูกค้าของตนแล้ว ย่อมรับช่วงสิทธิจากลูกค้าผู้เสียหายแล้ว และมีอำนาจฟ้องเรียกผู้รับประกันภัยรถคันที่ก่อให้เกิดเหตุละเมิดนั้น ใช้อายุความ 2 ปี นับแต่วันวินาศภัย

- กรณีที่เจ้าของรถคันเกิดเหตุเป็นโจทก์ฟ้องเอง ย่อมมิใช่คดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญาตามความหมายแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 51 ในอันที่จะนำอายุความในทางอาญาที่ยาวกว่ามาใช้บังคับตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 448 วรรคสอง ต้องใช้อายุความ 1 ปี ตามมาตรา 448 วรรคหนึ่ง โจทก์เป็นผู้รับประกันภัยรับช่วงสิทธิมาจากผู้เอาประกันภัย จึงต้องใช้อายุความ 1 ปี เช่นกัน

การลักทรัพย์โดยกลอุบาย

- **การลักทรัพย์** หมายถึง การเอาไปซึ่งทรัพย์ของผู้อื่น หรือที่ผู้อื่นเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วย โดยทุจริต

ผู้ที่กระทำความผิดในฐานนี้ ต้องมีการกระทำที่เอาทรัพย์ของผู้อื่นไปโดยมิได้รับความยินยอมจากเจ้าของทรัพย์และต้องเป็นการเอาไปโดยทุจริต

ส่วนความผิดฐานฉ้อโกง เป็นการหลอกลวงด้วยการแสดงข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อความซึ่งควรบอกให้แจ้งและการหลอกลวงเช่นว่านี้ ผู้กระทำผิดได้ไปซึ่งทรัพย์สินจากผู้ถูกหลอกลวงหรือจากบุคคลที่สาม

- การลักทรัพย์จึงเป็นการเอาทรัพย์ของผู้อื่นไป **โดยเจ้าของทรัพย์นั้น ไม่ยินยอม** การไม่ยินยอมของเจ้าของทรัพย์นี้ต้องเกิดจากเจตนาอย่างแท้จริงของเจ้าของทรัพย์นั้น
- แต่การฉ้อ โกงเป็นการที่เจ้าของทรัพย์ **ยินยอมส่งมอบทรัพย์ให้แก่ผู้กระทำผิดด้วยเหตุหลงเชื่อคำพูดหรือการกระทำของผู้กระทำผิด** การส่งมอบทรัพย์นี้เกิดจากเจตนาของเจ้าของทรัพย์นั้น มิใช่เป็นการถูกเอาทรัพย์นั้นไปเฉยๆ

- ความแตกต่างระหว่างการลักทรัพย์และการฉ้อโกงจึงเป็นเรื่องของการส่งมอบทรัพย์ด้วยเหตุใด

หากเป็นการส่งมอบทรัพย์เพราะหลงเชื่อในคำพูดหรือการกระทำของผู้กระทำผิด โดยการส่งมอบทรัพย์เป็นเจตนาของผู้เสียหายเอง เป็นฉ้อโกง

แต่หากเป็นการส่งมอบทรัพย์ของผู้เสียหายเพราะถูกกระทำในเงื่อนไขใดๆให้ต้องส่งมอบทรัพย์นั้น เป็นลักทรัพย์

- ผู้กระทำได้วางแผนโดยใช้โหนดที่ดินปลอมไปแลกโหนดที่ดินฉบับจริงของผู้เสียหาย เป็นการลักทรัพย์โดยใช้กลอุบาย
- ผู้กระทำได้มีเจตนาทุจริตที่จะเอาสุราต่างประเทศของผู้เสียหายไปตั้งแต่ต้น การที่ผู้กระทำได้เอาสุราต่างประเทศใส่ในลังน้ำปลาและนำไปชำระเงินกับพนักงานของผู้เสียหายเท่ากับราคาน้ำปลา เป็นกลอุบายของผู้กระทำได้เพื่อเอาสุราต่างประเทศของผู้เสียหายไปโดยทุจริตเท่านั้น เป็นความผิดฐานลักทรัพย์ และการที่ผู้กระทำได้นำเอาทรัพย์สินของผู้เสียหายหลายรายการใส่ในกล่องกระดาษใส่พัสดุม และนำผ่านเครื่องเก็บเงินของผู้เสียหาย ชำระราคาสินค้าเท่าราคาพัสดุม ซึ่งมีราคาน้อยกว่าราคาทรัพย์สินที่ผู้กระทำได้ใส่ในกล่องกระดาษนั้น เป็นการลักทรัพย์โดยใช้กลอุบาย แสดงว่าผู้กระทำได้แสวงหาวิธีการ หลอกลวงตบตาผู้เสียหายไว้ก่อน กรณีเป็นความผิดฐานลักทรัพย์

- ผู้กระทำผิดทำที่เป็นเก็บกระเป๋าสเงินได้ พวกของผู้กระทำผิด ถามว่ามีทองหรือไม่ ผู้กระทำผิดเปิดกระเป๋าสเงิน ผู้เสียหายเห็นมีทองในกระเป๋าสเงิน ผู้กระทำผิดจึงบอกผู้เสียหายว่าจะให้เงิน แต่อย่าบอกใคร และให้ผู้เสียหายถอดสร้อยคอทองคำมารวมไว้ในห่อผ้าเช็ดหน้า แล้วผูกผ้าเช็ดหน้าให้ผู้เสียหายถือไว้และให้ยื่นรอโดยผู้กระทำผิดจะนำเงินมาให้ แต่ผู้กระทำผิดไม่มา ผู้เสียหายแกะห่อผ้าเช็ดหน้าพบว่าไม่มีทอง ผู้กระทำผิดและพวกมีเจตนาที่จะเอาทรัพย์สินของผู้เสียหายไปแต่แรกแล้ว การที่หลอกหลวงว่าจะให้เงินผู้เสียหาย และให้ถอดสร้อยคอทองคำมารวมไว้ ล้วนเป็นการใช้กลอุบายเพื่อให้ได้ไปซึ่งสร้อยคอทองคำของผู้เสียหาย แม้ผู้เสียหายจะหลงเชื่อ **แต่ก็ไม่ได้มีเจตนาส่งมอบสร้อยคอทองคำให้แก่จำเลย** สาเหตุที่ผู้กระทำผิดเอาทรัพย์สินของผู้เสียหายไปได้ เชื่อว่าเกิดจากการสับเปลี่ยนห่อผ้าเช็ดหน้าซึ่งเป็นการแย่งกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินของผู้เสียหาย จึงเป็นความผิดฐานลักทรัพย์

- การที่พนักงานขายของผู้เสียหายส่งมอบรถให้แก่ผู้กระทำผิด มิได้เกิดจากการที่ผู้กระทำผิดหลอกลวงด้วยการแสดงข้อความ และโดยการหลอกลวงดังว่านั้นได้ไปซึ่งทรัพย์สินของผู้เสียหาย แต่เกิดจากเชื่อว่าผู้กระทำผิดสามารถชำระราคารถยนต์ได้ การที่ผู้กระทำผิดใช้สำเนา ส.ป.ก. 4-01 ปลอมเพื่อให้พนักงานขายของผู้เสียหายตกลงขายรถยนต์ให้แก่ผู้กระทำผิด จึงเป็นเพียงวิธีการที่ทำให้ผู้กระทำผิดเอารถยนต์ของผู้เสียหายไปเท่านั้น การกระทำของผู้กระทำผิดเป็นกรณีมีเจตนาทุจริตที่จะเอารถยนต์ของผู้เสียหายไปตั้งแต่ต้นแล้ว จึงมิใช่ความผิดฐานฉ้อโกง แต่เป็นความผิดฐานลักทรัพย์

- ผู้กระทำผิดเป็นผู้จัดการฝ่ายบัญชี มีหน้าที่จัดทำข้อมูลเงินเดือนของพนักงาน ได้ดำเนินการให้โจทก์ร่วม โอนเงินเดือนเข้าบัญชีเงินฝากของตนที่เกินกว่าเงินเดือนที่มีสิทธิได้รับจริง ซึ่งแสดงให้เห็นว่า **ผู้กระทำผิดได้ใช้โอกาสที่ตนเป็นผู้จัดทำบัญชีเงินเดือนของพนักงานทำการแสวงหาประโยชน์ด้วยการปรับแต่งบัญชีเงินเดือนของพนักงาน เพิ่มเงินเดือนให้แก่ตนให้สูงกว่าความเป็นจริง** ทำให้ผู้กระทำผิดได้รับเงินไปจากโจทก์ร่วม 466,500 บาท กรณีเป็นเรื่องที่ผู้กระทำผิดลักเงินของโจทก์ร่วมซึ่งเป็นนายจ้าง โดยใช้**กลยุทธ์ปรับแต่งบัญชีเงินเดือน**ให้โจทก์ร่วมนำเงินฝากเข้าบัญชีเงินฝากของผู้กระทำผิดเกินกว่าเงินเดือนที่มีสิทธิได้รับ และนำไปเป็นประโยชน์ส่วนตน จึงเป็นความผิดฐานลักทรัพย์

- ผู้กระทำผิด**ทำอุบาย**ขอน้ำดื่มจากเจ้าของร้านรับฝากรถจักรยาน เมื่อเขาเพลอกก็**ลอบหยิบบัตร**คู่หนึ่งของเจ้าของร้านแล้ว เอาบัตรใบหนึ่งไปแขวนไว้ที่รถจักรยาน โดยเอาบัตรเก่าที่แขวนออกไปเสีย ต่อมาก็เอาบัตรอีกฉบับหนึ่งมารับเอารถจักรยาน เจ้าของไม่ยอมเพราะเห็นว่าไม่ใช่คนที่นำรถจักรยานมาฝาก ก็บอกว่าเพื่อให้เอาบัตรมารับรถเพราะเปลี่ยนรถกันจ้ะ เจ้าของจึงยอมให้รถไป **การกระทำของผู้กระทำผิดเป็นขั้นตอนตามลำดับเป็นวิธีการในการลักรถ ส่วนที่กล่าวถึงนั้นเป็นเพียงอุบายประกอบส่วนหนึ่งในอันที่จะให้การลักทรัพย์ที่ได้กระทำมาแล้วเป็นผลสำเร็จ**

- การที่ผู้เสียหายเอาเงินออกมาเพื่อร่วมทำธนบัตรปลอมด้วยความเชื่อตามที่ผู้กระทำผิดหลอกลวง โดยผู้เสียหายยังคงครอบครองยึดถือธนบัตรเหล่านั้น แล้วผู้กระทำผิดได้ใช้อุบายเอาธนบัตรเหล่านั้นของผู้เสียหายไป โดยผู้เสียหายมิได้ส่งมอบให้ นั่นเป็นการกระทำผิดฐานลักทรัพย์
- ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า คนร้ายทำสัญญาเช่ารถยนต์ไปจากผู้เอาประกันภัย แต่เมื่อถึงกำหนดเวลาเช่า คนร้ายไม่นำรถมาคืน เนื่องจากคนร้ายไม่มีเจตนาเช่ารถยนต์ เหตุที่ทำสัญญาเช่าเพื่อเป็นกลอุบายลักรถยนต์ขายที่ประเทศพม่า การที่คนร้ายลักรถยนต์ โดยใช้กลอุบายทำสัญญาเช่าเช่นนี้ จึงไม่เข้าข้อยกเว้นที่จำเลยไม่ต้องรับผิดชอบตามสัญญาประกันภัย จำเลยจึงต้องรับผิดชอบโจทก์

- ผู้กระทำผิดอ้างว่าเป็นที่ปรึกษาบริษัทที่จะซื้อที่ดินจำนวนมาก และเกลี้ยกล่อมให้ผู้เสียหายเบิกถอนเงินจากธนาคารเพื่อนำไปซื้อรถยนต์ แต่ผู้กระทำผิดได้คว้าเอาเงินไป โดยอ้างว่าจะเอาเงินไปให้เสียใหญ่เพื่อซื้อรถ ผู้กระทำผิดนำผู้เสียหายไปส่งที่บ้านและแจ้งว่าจะมารับในวันรุ่งขึ้น แต่เมื่อถึงเวลาผู้กระทำผิดไม่มา จึงรู้ว่าถูกผู้กระทำผิดหลอกลวง ผู้กระทำผิดมีเจตนาแต่แรกแล้วว่า จะเอาเงินของผู้เสียหายโดยทุจริต ส่วนการหลอกลวงว่าจะรับซื้อที่ดินจำนวนมาก หรือหลอกลวงว่าจะพาไปซื้อรถยนต์ราคาถูก ล้วนเป็นการสร้างกลอุบายเพื่อให้บรรลุผลเอาเงินของผู้เสียหายไปโดยทุจริตอันเป็นความผิดฐานลักทรัพย์ หากใช้ความผิดฐานฉ้อโกงไม่

- การที่ผู้กระทำผิดเป็นพนักงานของธนาคาร โจทก์ร่วม มีตำแหน่งพนักงานพิธีการสินเชื่อ ทำบันทึกข้อมูลรายการขายลดเช็คอันเป็นเท็จ เป็นเพียงการใช้กลอุบายว่ามีลูกค่านำเช็คไปขายลดให้แก่โจทก์ร่วม ได้รับใบเสร็จรับเงินจากการขายลดเช็คแล้ว นำไปเปิดบัญชีเงินฝากชื่อ บัญชี ป. ซึ่งเป็นบัญชีปลอม เพื่อผู้กระทำผิดนำเงินมาพักไว้ เมื่อผู้กระทำผิดได้เบิกถอนเงินไปจากบัญชีเงินฝากดังกล่าวเอาเงินสดไปจากโจทก์ร่วม เป็นความผิดฐานลักทรัพย์

ความผิดฐานอื่นที่ไม่เป็นลักทรัพย์

- การที่ผู้กระทำผิดได้เปลี่ยนเอาป้ายราคาสินค้าที่มีราคาสูงออก แล้วนำป้ายติดราคาที่มีราคาต่ำกว่ามาปิดแทน แล้วนำออกผ่านพนักงานเก็บเงินของผู้เสียหาย ทำให้พนักงานนั้นหลงเชื่อว่าสินค้านั้นมีราคาตามป้ายที่ผู้กระทำผิดปิดไว้ ซึ่งแท้ที่จริงสินค้านั้นมีราคาสูงกว่านั้นมาก เป็นการแสดงข้อความอันเป็นเท็จของผู้กระทำผิด กรณีนี้เป็นความผิดฐานฉ้อโกง

- ผู้กระทำผิดเป็นลูกจ้างของผู้เสียหายที่เป็นร้านขายทองคำ มีหน้าที่ขายทองคำและรับจำหน่ายทองคำของลูกค้านำมาจำหน่ายต่อผู้เสียหาย จำเลยนำทองคำของผู้เสียหายที่จำเลยมีหน้าที่ขายแก่ลูกค้า มาแจ้งแก่พนักงานคนอื่นของผู้เสียหายว่ามีลูกค้านำทองคำมาจำหน่าย พนักงานนั้นได้นำเงินมาให้แก่ผู้กระทำผิด โดยเข้าใจว่าเป็นเงินค่าจำหน่ายทองคำตามทีผู้กระทำผิดอ้าง ผู้กระทำผิดรับเงินแล้วนำเอาเป็นของตน กรณีนี้พนักงานคนอื่นได้นำเงินของผู้เสียหายมามอบให้ผู้กระทำผิดเพราะเข้าใจว่ามีลูกค้านำทองคำมาจำหน่าย จึงเป็นการแสดงข้อความเท็จของผู้กระทำผิดและผลจากการแสดงข้อความเท็จนั้นทำให้จำเลยได้ทรัพย์สินของผู้เสียหายไป กรณีจึงเป็นความผิดฐานฉ้อโกง

- ผู้กระทำผิดเป็นลูกจ้างของผู้เสียหาย มีหน้าที่เบิกจ่ายเงินของผู้เสียหายให้แก่ลูกค้า ได้ใช้โอกาสในหน้าที่จัดทำใบเบิกจ่ายล่วงหน้าระบุว่า มีค่าใช้จ่ายให้แก่ผู้กระทำผิด และนำไปให้ฝ่ายบัญชีของผู้เสียหาย ฝ่ายบัญชีเข้าใจว่าเป็นความจริงจึงมีการอนุมัติเบิกจ่ายเงินจำนวนดังกล่าวไปเพราะพนักงานฝ่ายบัญชีหลงเชื่อว่าข้อความดังกล่าวเป็นความจริง เช่นนี้ การกระทำของผู้กระทำผิดเป็นการแสดงข้อความอันเป็นเท็จเพื่อให้ได้ทรัพย์สินของผู้เสียหายไป

- ในช่วงที่ผู้กระทำผิดยึดไม้ตบูกจากผู้เสียหาย ไม่ปรากฏว่าผู้กระทำผิดมีเจตนาที่จะเอาไปในลักษณะที่เป็นการตัดกรรมสิทธิ์ตั้งแต่แรก เหตุที่ผู้กระทำผิดหลบหนีออกจากที่พักโดยนำเอาไม้ตบูกไปด้วย เพราะไม่ต้องการชำระค่าซ่อมรถ เป็นการเบียดบังเอาทรัพย์สินที่อยู่ในความครอบครองเป็นของผู้กระทำผิดไปโดยทุจริต เป็นความผิดฐานลักขโมย

- **มีปัญหาน่าสนใจอีกกรณีหนึ่ง** คือ กรณีที่ผู้เอาประกันถูกคนร้ายเอาทรัพย์สินที่ผู้รับประกันภัยวินาศภัยไปโดยทุจริต และต่อมาพนักงานอัยการเป็นโจทก์ฟ้องผู้กระทำผิดว่าเป็นความผิดฐานลักทรัพย์/ฐานยักยอก/ฐานฉ้อโกง แล้วแต่กรณี แต่ศาลเห็นว่ากรณีดังกล่าวเป็นการกระทำความผิดฐานลักทรัพย์โดยกลอุบาย ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 192 วรรคสาม

เช่นนี้ หลังจากที่ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดแล้ว ผู้เอาประกันมาฟ้องผู้รับประกันวินาศภัยให้รับผิดชอบกรรมธรรม์ประกันภัยที่ระบุข้อยกเว้นไม่คุ้มครองในกรณีที่มีการยกยกออก/ข้อ โกง แต่คุ้มครองกรณีที่มีการลักทรัพย์ที่เป็นวัตถุที่เอาประกันภัย โดยอ้างคำพิพากษานั้น เช่นนี้ มีข้อสังเกตดังนี้

- คดีที่ผู้เอาประกันภัยฟ้องผู้รับประกันภัยนี้เป็นคดีแพ่งที่เป็นคดีผู้บริโภค ไม่เกี่ยวข้องกับคดีอาญา
- ศาลในคดีแพ่งไม่จำเป็นต้องถือข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏในคำพิพากษาส่วนอาญาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 46

- การที่ผู้เอาประกันภัยฟ้องผู้รับประกันภัยในต้องรับผิดชอบตามสัญญาประกันภัยนี้ หากผู้รับประกันภัยในการปฏิเสธ ภาระพิสูจน์ตกแก่ผู้เอาประกันภัยที่เป็นโจทก์ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 84/1 ประกอบพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ.2551 มาตรา 7